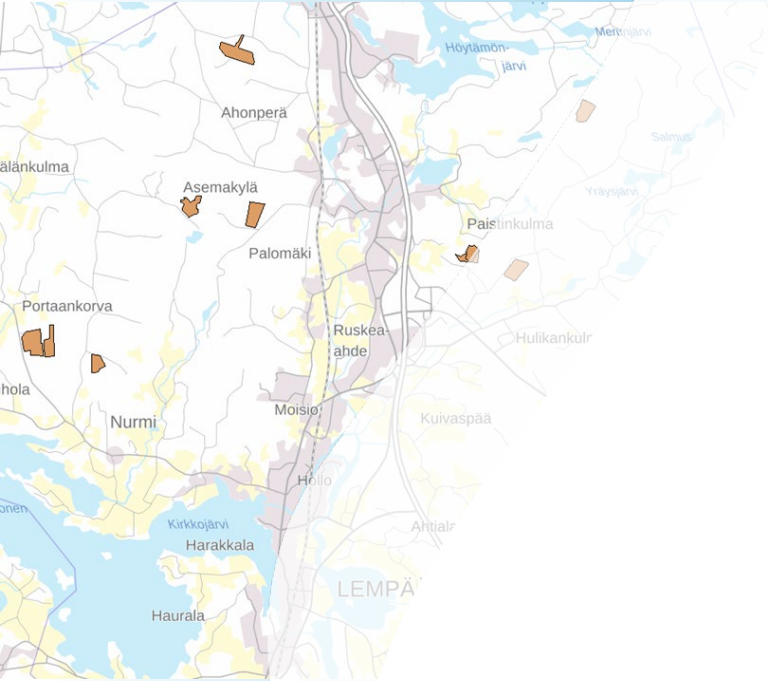


Kiviainespäivä 13.3.2024

Kommenttipuheenvuoro

Ympäristöpäällikkö Elina Laukkanen
Lempäälän kunta

Lupatilanne Lempäälässä 2024



- Kalliokiviainesten (+ moreenin) ottoalueita
 - Luvitettuja: kunta 9 kpl+ AVI 1 kpl
 - Yhteislupia 4 kpl
- Ottomäärät luvitetuissa kohteissa
 - n. 300 000 -1 800 000 k-m³
 - Yhteensä n. 7,4 milj. k-m³
- Vireillä olevia lupia: kunta 2 kpl + AVI 2 kpl
- YVA-menettely tehty 3 kohteen osalta
- Samoille alueille haetaan yleensä jatkolupia ja myös toiminnan laajentamista /muuttamista
- Osalla alueista jätteen käsittelytoimintoja ja maankaatopaikkatoimintoja
- 1 lupaan sisältynyt luonnonsuojelulain mukainen erillinen poikkeamispäätös

Lupamenettelyjen yhteensovittaminen

Eräiden ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittamisesta annettu laki (764/2019) koskee myös kunnan ympäristönsuojelua ja rakennusvalvontaa

3 § Yhteensovitettavat lupamenettelyt

Jos hankkeen toteuttaminen edellyttää ympäristönsuojelulain mukaisen **ympäristöluvan**, vesilain mukaisen luvan tai **maa-aineslain mukaisen aineiden ottamisluvan**, lupahakemuksen käsittely voidaan hakijan pyynnöstä sovittaa yhteen seuraavia lupia koskevien hakemusten kanssa:

- 1) luonnonsuojelulain 66 §:n ja 83 §:n mukainen poikkeus;
- 2) maankäyttö- ja rakennuslain 125 §:n mukainen **rakennuslupa**, 126 §:n mukainen **toimenpidelupa**, 127 §:n mukainen rakennuksen **purkamislupa** ja 128 §:n mukainen **maisematyölupa**;
- 3) kaivoslain 9 §:n mukainen malminetsintälupa, 16 §:n mukainen kaivoslupa ja 22 §:n mukainen kullanhuuhtontalupa;
- 4) vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain 23 §:n mukainen lupa vaarallisen kemikaalin laajamittaiseen teolliseen käsittelyyn ja varastointiin sekä 58 §:n mukainen lupa räjähteiden valmistukseen ja varastointiin.

Lupamenettelyjen yhteensovittaminen

Eräiden ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittamisesta annettu laki (764/2019)

5 § Yhteensovittava viranomainen

- Aluehallintovirasto on yhteensovittava viranomainen, jos yhteen sovitettavana on vesilain mukaisen luvan tai sellaisen ympäristönsuojelulain mukaisen luvan käsittely, jonka se ratkaisee. **Muussa tapauksessa kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on yhteensovittava viranomainen.**

Lempäälässä ei ole vielä ollut yhteensovitettavia hankkeita.

Yhden jätteenkäsittelytoiminnan osalta tiedusteltiin hakijan halukkuutta yhdistää MRL:n ja YSL:n mukainen lupamenettely → Yhtäaikainen päätöksenteko ei olisi tuonut etua. MRL:n mukaisen varastokenttää koskevan luvan perusteella päästiin rakentamaan etupainotteisesti jätteenkäsittelykenttää pilaantumattomilla maa-aineksilla ja MARA-asetuksen mukaisilla jätemateriaaleilla.



Lupamenettelyjen yhteensovittaminen

Kiviaineshankkeiden osalta yhteensovittaminen voisi tulla lähinnä kyseeseen, jos hanke edellyttäisi luonnonsuojelulain 66 §:n tai 83 §:n mukaisen poikkeuksen.

Jos tarvitaan vesilain mukainen lupa (vedenottamon suoja-alue, pohjavesialue, pohjaveden pinnan alapuolinen otto) tai poikkeus vesiluontotyyppien vaarantamiskiellosta ja esim. yhteisluvan → niin ei yhteensovittamista

Maa-ainesluvan käsittelyä lykätään vesilain mukaisen lupakäsittelyn ajaksi (MAA 5 §).

Sujuva lupamenettely on käsittelijänkin etu ja tahtotila

Jos yhteensovittamiseen ei muodustu rutiinia eikä kunnan ja valtion viranomaisten järjestelmät ole yhteydessä keskenään/ tue tiedon vaihtoa, niin sujuvoituuko lupakäsittely?

”Ilman hyvin toimivaa sähköistä lupa-alustaa ja -järjestelmää lupamenettelyn merkittävä sujuvoittaminen ei ole käytännössä mahdollista”

Lupamenettelyjen yhteensovittaminen

Yhteensovittamisen koordinointi tuo lisätyötä ja haastaa tilanteessa, joissa eri viranomaisilla on omat erilliset asiointijärjestelmät

Onko Luvat ja valvonta –palvelu suunniteltu myös kuntien tarpeisiin?

- Kunnissa omat tietojärjestelmät, arkistointi- ja tiedonohjaussuunnitelmat - muutokset (esim. integraatiot) näissä vaativat resurssointia
 - Lupapisteen ja ELY-keskuksen asianhallintajärjestelmän (USPA) välisen integraation purkamisen jälkeen ELY-keskukset eivät enää vastaanota lausuntopyyntöjä, eivätkä anna lausuntoja Lupapisteen kautta 1.2.2024 alkaen.
- Yhteensovittamisen kustannukset (mm. tietojärjestelmien osalta) luo painetta nostaa käsittelymaksuja
- Onko hakijoiden näkökulmasta toimiva konsepti, miksi ei ole käytetty, paljonko kehittämiseen kannattaa käyttää resursseja?
 - Jos rakentamislupien käsittelyajaksi tulee jatkossa 3 kk, mikä on kiinnostus yhteensovittamiseen?

Yhden luukun mallin kehittäminen

Tavoitteet hyviä ja kannatettavia

Vahvistetaan yhdenmukaista lupa- ja valvontakäytäntöä alueesta riippumatta ja sujuvoitetaan lupaprosesseja. Kehittämisen pääperiaatteena on monialaisuus.

”Yksi viranomainen, yksi päätös ja yksi muutoksenhaku, yksi digitaalinen väylä”

Ei montaa valitusmahdollisuutta samassa hankkeessa

Toteutuminen vain osittaista

Edelleen jää:

- ympäristönsuojeluviranomainen (VALO, kunta), rakennusvalvontaviranomainen, Tukes.
- yhteensovittamisessa yhtäaikaiset, mutta erilliset päätökset yllä olevilla viranomaisilla
- valitukset samassa hankkeessa: valitus kaavasta – valitus rakennusluvasta – valitus louhintaa ja murskausta koskevasta meluilmoituksesta

Rakentamislain ja maa-aineslain muutos 1.1.2025

MAL 4 §: Maa-aineslupa ei ole tarpeen lainvoimaisen asemakaavan toteuttamiseen liittyvään *rakentamista valmistelevaan kaivamiseen tai louhintaan*. Ottamisessa on lisäksi noudatettava 3 §:n 1 momentissa säädettyjä vaatimuksia.

Ohjaa yhtäläiseen menettelyyn kunnissa

Ei viittausta MAL 3 §:n 4 momenttiin: ”Ottamispaikat on sijoitettava ja aineiden ottaminen järjestettävä niin, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi ja että maa-ainesesiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti **eikä toiminnasta aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa.**

Laajoihin, lähellä asutusta sijaitseviin louhintoihin asemakaavan toteuttamiseksi jää edelleen tiettyjä lupamenettelyyn liittyviä haasteita /kysymyksiä

→ ympäristönsuojelulaki

Rakentamislain ja maa-aineslain muutos 1.1.2025

Ympäristölupa, meluilmoitus, toiminnan sijoittuminen suhteessa asutukseen?

- Maarakennustoimintaan liittyvä kivenlouhinta ei vaadi lähtökohtaisesti ympäristölupaa
- Murskaamo, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää, vaatii ympäristöluvan
- Voidaanko useita vuosia kestävät louhinnat ratkaista tilapäistä toimintaa koskevalla meluilmoituksella (erityisen häiritsevä melu ja tärinä)?
- Toiminta, josta saattaa ympäristössä aiheutua eräistä naapuruussuhteista annetun lain (26/1920) 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta vaatii ympäristöluvan.
- Jos louhinta vaatii ympäristöluvan, tulisi olla vähintään 300 m asutukseen
- Samalla alueella meluilmoitus louhinnalle ja ympäristölupa murskaukselle? Louhinnalle ei melutasovaatimuksia, mutta murskaukselle on.



Muut sujuvaan lupamenettelyyn liittyvät asiat ja kokemukset

YVA- ja lupamenettelyn paremmassa yhteensovittamisessa potentiaalia

Maankäytön tilanne ja kehittyminen voi asettaa rajoituksia / edellyttää maankäytöllisiä ratkaisuja → ennakointi tärkeää

Ennakkoneuvottelut etenkin uusien kohteiden / merkittävien toiminnan muutosten osalta hyödyllisiä – tarvittaessa pidetty myös luvan käsittelyn aikana

Lupahakemukset pääosin hyvälaatuisia

Hakemuksen tarkastelu toteutuksesta/toiminnasta vastaavan tahon toimesta olisi hyödyllistä → tarpeet luvan muuttamiselle jälkikäteen vähenisi ja valvonta helpompaa

Lupaviranomaisen resurssit ja osaaminen tärkeää

- Hallittavien asioiden ja työn määrä kasvanut ajan saatossa
- Asiakkaiden odotukset kasvaneet
- Alan vetovoima nyt ja tulevaisuudessa?

Kiviainesten ottotoimintaa koskevista luvista valitetaan varsin usein

- Lupavalmistelun tavoitteena laadukas ja oikeusvarma lupa
- Kiireellä tehty lupavalmistelu altistaa osaltaan muutoksenhauille

Tietosuoja ja henkilötietojen käsittely entistä tarkempaa lupakäsittelyssä



Kiitos mielenkiinnosta!



www.lempaala.fi

**L^M
PÄÄ
LÄ**
KUNTA
JOKA
SANOO
KYLLÄ!